

TANMENET

ÉNEK-ZENE

8. osztály

**Pécsi Géza: Kulcs a muzsikához című tankönyve alapján
Kecskeméti Corvin Mátyás Általános Iskola Kertvárosi Általános Iskolája, Mathiász János Általános
Iskolája**

Készítette: Kulcsár Erika

Az EMMI kerettanterv 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet 2. sz. melléklet (Módosítva a 34/2014. (IV. 29.) EMMI rendelet 3. mellékletének megfelelően) 2.2.12.1 ének-zene kerettanterv A változat alapján Corvin Mátyás Általános Iskola helyi tanterve alapján

Tematikai egység címe	Órakeret
Zenei reprodukció – Éneklés	13 óra
Zenei reprodukció – Generatív (önállóan és/vagy csoportosan alkotó), kreatív zenei tevékenység	4 óra
Zenei reprodukció – Felismerő kottaolvasás, zeneelméleti alapismeretek	4 óra
Zenei befogadás – Befogadói kompetenciák fejlesztése	4 óra
Zenei befogadás – Zenehallgatás	10 óra
Projekt	2 óra
A rendelkezésre álló 10% szabad órakeretből két óra a zenei reprodukció – Éneklés egységhez került. (A tanmenetben kék színnel jelölve.)	
Heti óraszám:	1 óra
Összes óraszám:	36 óra

A természettudományos és az idegen nyelvi kompetencia kivételével valamennyi ének-zene órán fejlesztésére kerülnek a kulcskompetenciák: (példa a fejlesztésekre)

1. anyanyelvi kommunikáció: szövegértés; hallás utáni szövegértés; népdalok, dalok szövegének magyarázata, zenei írás-olvasás gyakorlása
2. idegen nyelvi kommunikáció: más népek dalai; zeneirodalmi idézetek eredeti nyelven
3. matematikai kompetencia: logikai összefüggések; népdalelemzés (sorszerkezet); zenei írás gyakorlása; jelképek
4. természettudományos kompetencia: a dalokban szereplő növények megkeresése; térképen való tájékozódás; a népzene gyűjtés eszközeinek felkutatása
5. digitális kompetencia: kutatómunka; bemutatók; zenehallgatási anyag; mivel tankönyvvel csak az 5. osztályosok rendelkeznek a tankönyvvel, a tanulni való szöveget elektronikus úton kapják meg
6. hatékony és önálló tanulás: lényeg kiemelése – ezek alapján elméleti anyag megtanulása; daltanulás módja
7. szociális és állampolgári kompetencia: magyarságtudat fejlesztése; együtténeklés (alkalmazkodási készség fejlesztése)
8. kezdeményező képesség és vállalkozói kompetencia: önálló, egyéni éneklés, szorgalmi feladatok készítése;
9. esztétikai – művészi tudatosság és kifejező képesség

A fejlesztés várt eredményei a 8. évfolyam végén

- Az énekes anyagból 15 szemelvényt (8 magyar népdal, 4 történeti ének, 1 műdal, 2 XX. századi zenemű főtémája) emlékezetből énekelnek kifejezően csoportban.
- A generatív készségfejlesztés eredményeként továbbfejlődött a ritmusérzékük, dallami készségeik, többszólamú és harmonikus hallásuk, formaérzékük.
- Az új zenei elemeket felismerik kottaképről. Előkészítést követően a megismert zenei anyagnál könnyebb gyakorló feladatokat szolmizálva olvassák.
- Képesek egy-egy zenemű adekvát befogadására annak adott funkciójához, stílusához, műfajához mérten.
- A zenehallgatásra ajánlott, stílusból, zenei korszakból kiválasztott zeneműveket (min. 10 alkotás) megismerték, a halott műveket jellemző részleteik alapján felismerik.

8. évfolyam minimum követelménye

- Az énekes anyagból 8 szemelvényt (4 magyar népdal, 2 történeti ének, 1 műdal, 1 XX. századi zenemű főtémája) énekelnek emlékezetből. A tanult zenei elemeket felismerik.
- Képesek egy-egy zenemű tartalmát közvetítő kifejezőeszközöket, megoldásokat felismerni és egy-kettőt megnevezni.
- A zenehallgatásra ajánlott, stílusból, zenei korszakból kiválasztott zeneműveket (min. 5 alkotás) megismerték, a halott műveket jellemző részleteik alapján felismerik.

8. évfolyam SNI, enyhe értelmi fogyatékkal élőkől elvárt követelmény:

- A kulturált, esztétikus közös és egyéni éneklés megőrzése.
- Az éneklési kedv és énekbátorság szinten maradása.
- Ismeretek szerzése a tanult dalok kapcsán (tartalom, hangulat, szerkezet).
- Dalcsokor összeállítása, kedvenc dalok választása.

- Hallás utáni daltanulás, esetenként kottából történő daltanulással kiegészítve.
- Kánonéneklés tanári segítséggel.
- A zenei kreativitás, zenei fantázia fejlődése.
- Aktív részvétel a rögtönzéses játékokban, gyakorlatokban.
- Törekvés a zene belső lényegének megértésére.
- Önállóságra törekvés a ritmusértékek használata és lejegyzése terén.
- Biztonságos tájékozódás a vonalrendszerben, dallamok írása, olvasása, másolása fokozott önállósággal.
- Népdalok elemzése, jelölése.
- A többször hallgatott zenei részletek felismerése, elemzése.
- A szülőföld zenéjének ismerete, érdeklődés a szülőföld, a lakóhely zenei értékei iránt.
- Ismerkedés korunk zenei irányzataival (jazz, populáris és alkalmazott zenék).
- Képesség a zenei élmény átélésére.
- Érzelmek, hangulatok megfigyelése, azok kifejezése különféle formákban. Az esztétikai érzék, a zenei ízlés fejlődése.
- Képesség kapcsolatok találására a meghallgatott zenei példák, valamint tanulmányaik, olvasmányaik, filmélményeik között.

Az SNI enyhén értelmi fogyatékkal élők minimum követelménye az elvárt követelmény címszó alatt felsorolt tevékenységekben való aktív részvétel.

Óra- szám	Dalok (énekes anyag)	Téma	Zenei elemek	Készségfejlesztés (írás – olvasás)	Zenehallgatás	Koncentráció	Megjegyzés feladatok (differenciált feladatok)
1.	DALISMÉTLÉS	A népdal fogalma		ismétlés			
2.	ERDŐ MELLETT ESTVÉLEDTEM	A régi és új stílusú népdalok Kodály gondolatai nemzeti kincsünkről: a magyar népdalról	Az éles- és a nyújtott ritmus		Kodály: Esti dal		
3.	OKTÓBERNAK, OKTÓBERNAK	Toborzás, katonai szolgálat	Pentaton, pentachord ismétlése, hétfokú hangsorok		Eredeti népzenei felvételek	Than Mór: Októbernek elseje	
4.	SOK SZÁMOS ESZTENDŐBEN	A népszokások	Hangközök		Népzenei felvételek	hon- és népismeret	Népzene kutatókról előadás
5.	A CITRUSFA LEVELESTŐL	A Magyar Népzene Tára A népdalgyűjtés Stílusrétegek jellemzői	A váltakozó ütem	stílus alapján felismerni a dallamokat	Kodály: Székelyfonó	Térkép	Népzene kutatókról előadás
6.	ELSZALADT A LOVAM	Birinyi József: – a doromb – a citera	A „Rubato” előadásmód	A dal utószolmizálása	– Birinyi József: Millecentenáriumi Szignál	Ópusztaszer történelem	
7.	HAJTSD KI, RÓZSÁM	A magyar népzene dialektusterületei Jaj-nóta	A zenei előadásmódok	ritmusismeretek fejlesztése	Eredeti népzenei felvételek	Földrajz	
8.	ÉNEKEL- JÜNK... Este jó, szürkül bé	Népdalfeldolgozások	Népi zenekar hangszerei	lapról olvasás, zenei írás –olvasás fejlesztése	Karai József: Estéli nótázás	térkép hon- és népismeret	
9.	PROJEKT	A népzenei nyelvterületek bemutatása					A magyar népzenei nyelvterületek bemutatása

Óra- szám	Dalok (énekes anyag)	Téma	Zenei elemek	Készségfejlesztés (írás – olvasás)	Zenehallgatás	Koncentráció	Megjegyzés feladatok (differenciált feladatok)
10.	RÖPÜLJ PÁVA, AZÉRT, HOGY ÉN (KECSKEMÉT KÖRNYÉKI NÉPDAL)	Fölszállott a páva – férfikar – témája – felépítése – a nagyzenekari változat	Pentatónia kvintváltás	zenei írás-olvasás gyakorlása - utószolmizáció	Kodály: Fölszállott a páva – férfikarra – nagyzenekarra	Ady Endre	
11.	MIKORON DÁVID NAGY BÚSULTÁBA N	Kodály Zoltán: Psalmus Hungaricus (Zsoltár dallam)	6/8-os ütemmutató - verselés Dinamikai jelzések A kantáta fogalmi ismerete Elemző tevékenység, zenei akrosztikon		Kodály Zoltán: Psalmus Hungaricus	Irodalom, Biblia: Zsoltárok könyve Kodály munkássága	Kodály élete, munkássága bemutató
12.	ELINDULTAM SZÉP HAZÁMBÚL	Bartók Béla élete, művei, barátsága Kodállyal A feldolgozás	A kvintváltás		Bartók: Elindultam szép hazámbúl	A „Magyar népdalok” c. füzet (1906)	Bartók élete képekben
13.	HAVASI LEGELŐN ENNI, INNI VAN CSAK KEDVED	Bartók Béla: Négy szlovák népdal	Módosított szolmizációs hangok (líd hangsor)	Daltanulás betűkottáról	Bartók: Négy szlovák népdal		Szlovák zeneszerzők bemutatása
14.	BARTÓK BÉLA: CONCERTO – IV. TÉTEL (valamint: keresztmetszet a műből)	Bartók Béla művészete és embersége: Concerto		Utószolmizálás és hangsúlyos mérő összekapcsolása Memorizálás Formai elemzés	Bartók: Concerto 4. tétel	Történelem: a II. világháború eseményei a mű vonatkozásában Költészet	

Óra- szám	Dalok (énekes anyag)	Téma	Zenei elemek	Készségfejlesztés (írás – olvasás)	Zenehallgatás	Koncentráció	Megjegyzés feladatok (differenciált feladatok)
15.	AREZZOI GUIDO: SZENT JÁNOS HIMNUSZ	Zenetörténeti időszak készítése		A szolmizáció eredete		A történelmi és a művészeti korok határainak összehasonlítása	Az ókori színház bemuzazása
16.	D'ARRAS: NYÁRI ÉNEK É. 175 ism.	A középkor világi zenéje	A középkor zenéje – egyházi és világi A gregorián A zsoltárok	Hajlítások	1. CD 12- 15= 4' A középkor zenéje	A történelmi és a művészeti korok határainak összehasonlítása	
17.	FORNETE: NYÁR- KÁNON É. 156	A többszólamúság megjelenése		Többszólamú éneklés	Fornsete: Nyár- kánon		Mátyás udvari zenéi, Mátyás korabeli táncok – gyűjtőmunka és előadás
18.	TINÓDI LANTOS SEBESTYÉN: SUMMÁJÁT ÍROM É. 71 ism.	A reneszánsz zenéje- áttekintő összefoglalás A madrigál A reneszánsz egyházzene	A polifon és homofon szerkesztési mód K. 61	Játékos imitációs gyakorlatok pl.: Visszhang- játék	1. CD 21- 24=5'38" Reneszánsz 1. CD 25-27= 4'53" Tinódi- Bakfark	A reneszánsz Magyarországon 14 - 15	
19.	BACH: AZ ÚRISTEN NAGY NEVÉNEK K. 114	A barokk zenéje – áttekintő összefoglalás Kantáta, oratórium, szvit, concerto, concerto grosso,	A diminució és az augmentáció	Adott egyszerű ritmus augmentálása és hangoztatása ritmusnévvel	10. CD 28= 1'56" J.S. Bach: h- moll szvit - Badinerie 1. CD 42= 1'36"	A barokk művészeti összefoglalás jellemez Kantáta, oratórium, szvit, concerto, concerto grosso,	Adott egyszerű ritmus augmentálása és hangoztatása ritmusnévvel
20.	BALASSI BALINT: BOCSÁSD MEG ÚRISTEN É. 75 ISM.	A magyar barokk		Összefoglaló rejtvény	1. CD 44= 7' 38"		

Óra- szám	Dalok (énekes anyag)	Téma	Zenei elemek	Készségfejlesztés (írás – olvasás)	Zenehallgatás	Koncentráció	Megjegyzés feladatok (differenciált feladatok)
21.	HAYDN: SZERENÁD MOZART: VÁGYÓDÁS A TAVASZ UTÁN	A KLASSZICIZMUS	A klasszicizmus áttekintő összefoglalása, műfajok, jellemzők Vonósnégyes Hangfajok ism. Hangszerek azonosítása zenehallgatással	Zenei kérdés - felelet improvizálása megadott motívumra A periódus K. 137 megfigyelése Mozart dalában	2. CD 1-3= 4' 42" Klasszikus kor J. Haydn: Teremtés és évszakok – részletek az oratóriumokból 5. CD 23= 1'33" C- dúr vonósnégyes II	A klasszicizmus	A klasszikus építészet bemutató
22.	MOZART: REKVIEM BEETHOVEN: IX. SZIMFÓNIA	A klasszicizmus nagy zeneszerzői – ism.	A requiem Szimfónia	periódus fogalma A felütés K. 295 ism.	Mozart: Requiem Beethoven: IX. szimfónia - Örömhöz	Schiller: Örömhöz	
23.	ISMÉTLÉS A TAVALY TANULT DALOKBÓL Brahms, Schubert, Erkel stb.	A ROMANTIKA ZENÉJE – jellemző jegyek – reformok – zeneszerzők – műfajok (csoportok) – a szimfonikus zenekar hangszerei		A tizenhatod, a kis nyújtott ritmus K. 288, 289 ism.	A hallgatott zenékből		
24.	ÖSSZEFOGLA- LÁS	Számonkérés					
25.		Impresszionizmus a zenében	A zene helye a XX. sz.- ban a művészetek között. K. 97 Az impresszionizmus K. 97 Debussy K. 98	A tonális és az atonális zene összehasonlítása K. 98 A dúr és a moll hangsor K. 309, 310	Debussy: Elsüllyedt katedrális	Az impresszioniz- mus festészete	Debussy élete - bemutató

Óra- szám	Dalok (énekes anyag)	Téma	Zenei elemek	Készségfejlesztés (írás – olvasás)	Zenehallgatás	Koncentráció	Megjegyzés feladatok (differenciált feladatok)
26.	Az 1848-as dalok ismétlése A NAGY BÉCSI KASZÁRNYÁ- RA É. 273	MÁRCIUS 15. NEMZETI ÜNNEP	Hangsorok katonadalok	Az alkalmazkodó ritmus K. 289 ismétlése és megfigyelése		Élet a forradalom idején Magyarorszá- gon <i>Tánc és dráma:</i> Palotás és csárdás	
27.	RAVEL: BOLERO	Ravel: Bolero	Táncok sajátosságai bolero ritmusa	a zenei téma éneklése szolmizálva	Ravel: Bolero	Táncművészet	Táncok zenében bemutató
28.		A XX. sz.-i zenei irányzatok Satie, Sztravinszkij, Cage	A dodekafónia A. Schönberg K. 102 Ritmusközpontú zene K. 102 Folklorizmus K. 103 Új utak a zenében – miért kerestek a zeneszerzők új kifejezési lehetőségeket? – beszélgetés a XX. sz.-i zenéről.	Egyszerű ismétlődő ritmus hangoztatása és kifejezése színekkel és formákkal	2. CD 19-21= 3'48" Schönberg 2. CD 22-26= 6'12" Orff- Stravinsky- Bartók – Kodály E. Satie: Gymnopedie No. I. Stravinszkij: A katona története r. John Cage: 4'33" videofelvételről	Ritmus a képzőművészetb en Ritmusok a természetben szürrealizmus, absztrakt, op-art – magyar vonatkozások	
29.	NEM KÉRDI SENKI NÉGER SPIRITUÁLÉ É. 121	A dzsessz	A dzsessz és jellegzetes műfajai K. 162 – 164 Improvizáció A dzsessz jellegzetes hangszerei, irányzatai	Ritmussor alkotása és hangoztatása szinkópa felhasználásával A szinkópa	5. CD 34-36= 4'07" Ragtime, spirituálé, blues 5. CD 32=2'31" Improvizáció	Képek a XX. sz. eleji Amerikáról	

Óra-szám	Dalok (énekes anyag)	Téma	Zenei elemek	Készségfejlesztés (írás – olvasás)	Zenehallgatás	Koncentráció	Megjegyzés feladatok (differenciált feladatok)
30.	PORGY DALA G. GERSCHWIN: PORGY ÉS BESS C. OPERÁJÁBÓL É. 260	A dzsessz hatása	A dzsessz hatása a könnyű és a komoly zenére		2. CD 27-28= 2' Pege A.: Előzni tilos G. Gerschwin: Kék rapszódia 12. CD 55=1' Ránki György: Pomádé király új ruhája I. Szvit; III. Scherzo 5. CD 44=2'17" Bartók Béla: Kontrasztok I.t.- Verbunkos	A prozódia, a magyar nyelv lejtése és hangsúlyai	
31.	RÉSZLET ORFF: CARMINA BURANA C. MŰVÉBŐL	Carl Orff Carmina Burana – szövege – részei – ritmikája – hangszerei		Váltott-kezes ritmusjáték C. Orff: Ritmus rondó játék	C. Orff: Carma Bruana (részlet)	Filmváltozat megtekintése	
32.	SZÖRÉNYI- BRÓDY: ISTVÁN A KIRÁLY	Populáris zene a 20. században A beat, rock and roll, rock... Operett, musical és rockopera	A jó és a rossz zene fogalma, ismérvei Az „üzlet” és a mai zene kapcsolata		Szörényi-Bródy: István a király	A ponyva és az értékes irodalmi mű A helyes értékrend, A filmváltozat megtekintése	Kedvelt zenei műfajok bemutatása
33.	Andrew Lloyd Webber: Jézus Krisztus Szupesztár	A színpadi zene a 20. - ban	Opera – operett – daljáték – musical – a műfajok összehasonlítása		Andrew Lloyd Webber: Jézus Krisztus Szupesztár	A filmváltozat megtekintése	Kedvelt zenei műfajok bemutatása

Óra- szám	Dalok (énekes anyag)	Téma	Zenei elemek	Készségfejlesztés (írás – olvasás)	Zenehallgatás	Koncentráció	Megjegyzés feladatok (differenciált feladatok)
34.	SEBŐ FERENC - JÓZSEF ATTILA: REJTELMEK	Megzenésített versek	Rejtvények, játékos ritmusgyakorlatok Kis bemutatók, különböző témájú dalsokrok összeállítása az év anyagából		Sebő Ferenc - József Attila: Rejtelmek	Zene és vers	Kedvelt zenei műfajok bemutatása
35.	KALÁKA EGYÜTTES- RADNÓTI MIKLÓS: ÉJSZAKA	Megzenésített versek		Hallás utáni daltanulás Ritmusírás Zeneelemzés – szövegértés	Kaláka együttes- Radnóti Miklós: Éjszaka Ligeti György: Éjszaka (vegyeskar)	Zene és vers	A Kaláka együttes munkássága
36.	MÁTÉ PÉTER: EGYSZER VÉGET ÉR A LÁZAS IFJÚSÁG BALLAGÁSI DALOK	Ballagási énekek			Máté Péter: Egyszer véget ér a lázás ifjúság		